

Forsvarsdepartementet

Vår saksbehandler:	Kopi til [Kopi til]	Vår referanse	Vår dato 11.02.2019
Internt [Internt]	Intern kopi til [Intern kopi]	Tidligere referanse Høringsbrev	Tidligere dato 12.11.2018

Befalets fellesorganisasjons høringsvar til forslag om ny lov om Etterretningstjenesten

Bakgrunn

Befalets Fellesorganisasjon mottok 12. november 2018 "Forslag til ny lov om Etterretningstjenesten" til høring.

Departementet begrunner lovrevisjonen i den samfunnsmessige, teknologiske og rettslige utviklingen som har funnet sted siden dagens lov om etterretningstjeneste ble vedtatt i 1998. BFO har gått gjennom lovforslaget, men av hensyn til lovforslagets omfang og kompleksitet har BFO fokusert på de områdene hvor det forventes at ny lov vil påvirke arbeidstakerne og BFOs medlemmer.

Generelt

BFO er av den oppfatning forslaget til ny lov om Etterretningstjenesten er godt gjennomarbeidet og høringsnotatet begrunner lovforslaget på en god måte.

BFO støtter at synet om at utviklingen innen teknologi, internasjonale menneskerettigheter og det moderne trusselbildet har endret seg slik at eksisterende regulering ikke hjemler nødvendige metoder for å løse Etterretningstjenestens oppdrag. Videre har nåværende regulering gitt rom for å så tvil om Etterretningstjenestens mandat. Negativ publisitet vedrørende eget arbeid er belastende for arbeidstakerne.

Tilrettelagt innsamling

Særmeldingen til EOS-utvalget som ble levert til Stortinget i 2016 problematiserer rettsgrunnlaget for Etterretningstjenestens praksis med bruk av innsamlede sivile metadata til målsøking innen kontraterrorfeltet mot Norske personer i utlandet (EOS-utvalget, 2016, s. 16). Denne bekymringen har også blitt slått opp som mediasaker som har å kritisere E-tjenesten og så tvil om lovligheten rundt oppdragsløsningen. Det nye lovforslaget legger opp til en åpen debatt og dersom loven vedtas vil dette gi en trygg rettslig ramme for arbeidstakerne. Spesielt innen digitale trusler viser internasjonale trender at digital spionasje stadig øker i omfang og alvorlighet og at denne typen aktivitet potensielt kan endres til et sabotasjeformål. Fremveksten av internasjonal ekstremisme og terrortrusselen skaper utfordringer på tvers av landegrenser og myndighetsorganer fordi aktiviteten skjules i mengden av sivil trafikk og således et behov for tilrettelagt innsamling. Tilrettelagt innsamling vil foregå i mengden av sivil trafikk og det er derfor positivt at dette blir spesielt regulert og godt forklart i høringsutkastet. Det

Side 1 av 2

er svært positivt at lovforslaget legger grunnlaget for en informert offentlig debatt og argumentere for et tydelig mandat.

Dagens løsning med EOS-utvalget som kontrollerer på vegne av Stortinget har i dag høy troverdighet og bred forankring både politisk og i befolkningen. EOS-utvalget oppfattes i dag av arbeidstakerne som både nødvendig og nyttig for å sikre Etterretningstjenestens legitimitet og troverdighet i befolkningen generelt og Stortinget spesielt. BFO er av den oppfatning at rammene rundt tilrettelagt innsamling skaper en trygg og god rettslig ramme for den enkelte arbeidstaker. Den strenge reguleringen antas å bidra til å redusere muligheten for å uhjemlet bruk av kapasiteten eller formålsutglidning. En uavhengig godkjenning gjennom domstol samt et robust uavhengig kontrollregime anses å være godt tiltak for å holde virksomheten innenfor en trygg ramme som også kan bidra til å hindre spekulasjoner.

Trygghet og vern for ansatte i Etterretningstjenesten

Forslaget til ny lov for Etterretningstjenesten gir et trygt rettslig grunnlag for de ansatte. For ansatte i Etterretningstjenesten som må utføre tjeneste og oppdragshandlinger gjennom sitt virke som ellers ville være ulovlige er hjemlet i den nye loven "§12-2 Straffefrihet for lovlige tjeneste- eller oppdragshandlinger". Dette gir en ekstra trygghet for personellet når de blir pålagt å utføre denne typen arbeidsoppgaver.

Fra et arbeidstakerperspektiv er det svært positivt at E-tjenestens personell får et ekstra vern mot offentlig eksponering. For personellet som tar belastningen i å utføre oppdrag som innebærer personlig risiko er det en ekstra trygghet at lovforslaget legger opp til en bedre skjerming. Dersom E-tjenestens ansatte blir eksponert i mediene vil dette også virke hemmende for rekruttering. "§11-5 Skjerming mot offentlig eksponering av ansatte" er derfor svært positivt for personellet og bør vedtas.

Oppsummering

BFO mener at forslaget til ny lov vil gi en tydelig og trygg rettslig ramme for Etterretningstjenesten og personellet som tjenestegjør der. Det er også svært positivt med en lovfesting av metodebruk og vilkårene for dette. Det er også positivt at lovforslaget hjemler metoder som antas å styrke den nasjonale evnen til å detektere og håndtere trusler i det digitale rom. Tilslutt er det svært positivt at loven hjemler straffefrihet for nødvendige tjeneste- eller oppdragshandlinger samt at de ansatte får et ekstra vern mot offentlig eksponering.

Mvh

Jens B. Jahren

Leder BFO